

FIȘA CU DATE DE SECURITATE

INTERSEAL 670HS BLACK PART A

SECȚIUNEA 1: Identificarea substanței/amestecului și a societății/întreprinderii

1.1 Element de identificare a produsului

Nume produs : INTERSEAL 670HS BLACK PART A
Cod produs : EGZ999

1.2 Utilizări relevante identificate ale substanței sau ale amestecului și utilizări contraindicate

Utilizări recomandate	
Aplicare profesională de agenți de acoperire și cerneluri	
Utilizare contraindicată	Motiv
Toate Altele Utilizări	

1.3 Detalii privind furnizorul fișei cu date de securitate

International Farg AB
Holmedalen 3
Aspereds Industriomrade
SE-424 22 Angered
Sweden

Tel: +46 (0) 31 928500 Fax: +46 (0) 31 928530

Adresa e-mail a persoanei : sdsfellinguk@akzonobel.com
responsabile pentru
această FTS

Contact la nivel național

International Paint (Holding) Ltd. Romania, Rep. International Paint Ltd., Post Office 1, 900674 Constanta, Romania

Tel: +40 241 553 355 Fax: +40 241 554 455

1.4 Număr de telefon care poate fi apelat în caz de urgență

Organism consultativ național/Centru pentru otrăviri (A se utiliza numai de către medicii profesioniști.)

Număr de telefon : 0213183606

Furnizor

Număr de telefon : +46 8 33 12 31

SECȚIUNEA 2: Identificarea pericolelor

2.1 Clasificarea substanței sau a amestecului

Definiția produsului : Amestec

Clasificare conform Regulamentului (CE) nr. 1272/2008 [CLP/GHS]

Flam. Liq. 3, H226
Skin Irrit. 2, H315
Eye Irrit. 2, H319
Skin Sens. 1, H317
Aquatic Chronic 3, H412

Acest produs este clasificat ca periculos conform Regulamentului (CE) 1272/2008, modificat.

Consultați secțiunea 16 pentru textul complet al frazelor H enumerate mai sus.

Pentru informații detaliate despre efectele asupra sănătății și simptome, vezi secțiunea 11.

Data emiterii/Data revizuirii : 01/05/2018

Versiune : 4

1/16

SECȚIUNEA 2: Identificarea pericolelor

2.2 Elemente pentru etichetă

Pictograme de pericol :

Cuvânt de avertizare :

Atenție

Fraze de pericol :

Lichid și vapori inflamabili.
Provoacă o iritare gravă a ochilor.
Provoacă iritarea pielii.
Poate provoca o reacție alergică a pielii.
Nociv pentru mediul acvatic cu efecte pe termen lung.

Fraze de precauție

Generale :

Nu se aplică.

Prevenire :

Purtați mănuși de protecție. Purtați echipament de protecție a ochilor sau a feței. A se păstra departe de surse de căldură, suprafețe fierbinți, scânteii, flăcări și alte surse de aprindere. Fumatul interzis. Evitați dispersarea în mediu.

Intervenție :

ÎN CAZ DE CONTACT CU PIELEA (sau părul): Scoateți imediat toată îmbrăcămintea contaminată. Clătiți pielea cu apă sau faceți duș. ÎN CAZ DE CONTACT CU PIELEA: Scoateți îmbrăcămintea contaminată și spalați-o înainte de reutilizare.

Depozitare :

A se păstra la rece.

Eliminare :

Aruncați conținutul și recipientul în conformitate cu toate reglementările locale, regionale, naționale și internaționale.

Ingrediente periculoase :

produs de reacție: bisfenol-A-(epiclorhidrin)
Phenol, 4,4'-(1-methylethylidene)bis-, polymer with 2,2'-[(1-methylethylidene)bis(4,1-phenyleneoxymethylene)]bis[oxirane]
Amides, castor-oil, hydrogenated, N,N'-[1,3-phenylene-bis(methylene)] bis-

Elemente suplimentare ale etichetei :

Conține componente epoxidice. Poate provoca o reacție alergică.

În cazul în care ventilația nu este corespunzătoare, purtați aparat respirator adecvat.

Anexa XVII – Restricții la fabricarea, introducerea pe piață și utilizarea anumitor substanțe, amestecuri și articole periculoase :

Nu se aplică.

2.3 Alte pericole

Alte pericole care nu aparțin clasificării

: Necunoscute.

SECȚIUNEA 3: Compoziție/informații privind componentii

3.2 Amestecuri

: Amestec

Denumire produs / ingrediente	Identificatori	% din greutate	Clasificare Regulamentul (CE) nr. 1272/2008 [CLP]	Nota/ note	Tip

SECȚIUNEA 3: Compoziție/informații privind componenții

produs de reacție: bisfenol-A- (epiclorhidrin)	REACH #: 01-2119456619-26 EC: 500-033-5 CAS: 25068-38-6 Index: 603-074-00-8	≥10 - <25	Skin Irrit. 2, H315 Eye Irrit. 2, H319 Skin Sens. 1, H317 Aquatic Chronic 2, H411	-	[1]
xilen	REACH #: 01-2119488216-32 EC: 215-535-7 CAS: 1330-20-7 Index: 601-022-00-9	≤10	Flam. Liq. 3, H226 Acute Tox. 4, H312 Acute Tox. 4, H332 Skin Irrit. 2, H315 Eye Irrit. 2, H319 STOT SE 3, H335 Asp. Tox. 1, H304	C	[1] [2]
Phenol, 4,4'- (1-methylethylidene) bis-, polymer with 2,2'-[(1-methylethylidene)bis (4, 1-phenyleneoxymethylene)] bis[oxirane]	CAS: 25036-25-3	≤5	Skin Irrit. 2, H315 Eye Irrit. 2, H319 Skin Sens. 1, H317	-	[1]
1-metoxi-propan-2-ol	REACH #: 01-2119457435-35 EC: 203-539-1 CAS: 107-98-2 Index: 603-064-00-3	≤3	Flam. Liq. 3, H226 STOT SE 3, H336	-	[1] [2]
etilbenzen	REACH #: 01-2119489370-35 EC: 202-849-4 CAS: 100-41-4	≤3	Flam. Liq. 2, H225 Acute Tox. 4, H332 Skin Irrit. 2, H315 Eye Irrit. 2, H319 STOT SE 3, H335 STOT RE 2, H373 (organe auditive) Asp. Tox. 1, H304 Consultați secțiunea 16 pentru textul complet al frazelor H enumerate mai sus.	-	[1] [2]

Nu există alte ingrediente care, conform cunoștințelor actuale ale furnizorului și în concentrațiile aplicabile, să fie clasificate ca periculoase pentru sănătate sau mediu, sunt PBT sau vPvB sau li s-a atribuit o limită de expunere la locul de muncă, și astfel să implice indicarea la această secțiune.

Tip

- [1] Substanță clasificată ca fiind cu risc pentru sănătate sau mediu
 [2] Substanță cu limită de expunere la locul de muncă
 [3] Substanța întrunește criteriile de PBT conform Regulamentului (CE) Nr. 1907/2006, Anexa XIII
 [4] Substanța întrunește criteriile de vPvB conform Regulamentului (CE) Nr. 1907/2006, Anexa XIII
 [5] Substanță cu nivel de îngrijorare echivalent

Limitele expunerii ocupaționale, dacă există, sunt enumerate în secțiunea 8.

SECȚIUNEA 4: Măsuri de prim ajutor

4.1 Descrierea măsurilor de prim ajutor

- Generale** : În caz de îndoieli sau de persistență a simptomelor, se va solicita asistență medicală . Nu administrați nimic pe cale bucală unei persoane care și-a pierdut cunoștința. Dacă persoana afectată este inconștientă, va fi așezată în poziție de repaus și se va consulta medicul.
- Contact cu ochii** : Scoateți lentilele de contact, Spălați cu apă curată, proaspătă, ținând pleoapele deschise, timp de cel puțin 10 minute și se va consulta imediat medicul.

SECȚIUNEA 4: Măsurile de prim ajutor

- Inhalare** : A se scoate la aer curat. Mențineți persoana la cald și în stare de repaus. Dacă nu respiră, dacă respirația este neregulată sau dacă survine stopul respirator, se va face respirație artificială sau se va administra oxigen de către personalul calificat.
- Contact cu pielea** : Îndepărtați îmbrăcămintea și încălțăminte contaminată. Spălați pielea temeinic cu săpun și apă sau utilizați un produs recunoscut de curățare a pielii. A NU se folosi solvenți sau diluanți.
- Ingerare** : În caz de înghițire, se va consulta de urgență medicul și i se va arăta recipientul sau eticheta. Mențineți persoana la cald și în stare de repaus. NU provocați vomă.
- Protejarea persoanelor care acordă primul-ajutor** : Nu trebuie întreprinsă nici o acțiune care implică un pericol personal sau fără o pregătire corespunzătoare. Poate fi periculos pentru persoana care acordă asistență prin respirație gură-la-gură. Înainte de a scoate îmbrăcămintea contaminată, spălați-o temeinic cu apă sau purtați mănuși.

4.2 Cele mai importante simptome și efecte, atât acute, cât și întârziate

Posibile efecte grave asupra sănătății

- Contact cu ochii** : Provoacă o iritare gravă a ochilor.
- Inhalare** : Fără efecte semnificative cunoscute sau pericole critice.
- Contact cu pielea** : Provoacă iritarea pielii. Poate provoca o reacție alergică a pielii.
- Ingerare** : Iritant pentru gură, gât și stomac.

Semne / simptome de supraexpunere

- Contact cu ochii** : Simptomele adverse pot include următoarele:
dureri sau iritații
lăcrimare
roșeață
- Inhalare** : Simptomele adverse pot include următoarele:
dureri de cap
somniață / oboseală
amețeală / vertij
slăbirea mușchilor
pierderea cunoștinței
- Contact cu pielea** : Simptomele adverse pot include următoarele:
iritații
roșeață
- Ingerare** : Nu există date specifice.

4.3 Indicații privind orice fel de asistență medicală imediată și tratamentele speciale necesare

- Observații pentru medic** : Tratamentul va fi aplicat în funcție de simptome. Contactați imediat specialistul în tratarea otrăvirilor dacă au fost ingerate sau inhalate cantități mari.
- Tratamente specifice** : Nu se impune nici un tratament specific.

SECȚIUNEA 5: Măsurile de combatere a incendiilor

5.1 Mijloace de stingere a incendiilor

- Mijloace de stingere corespunzătoare** : A se folosi produse chimice uscate, CO₂, apă pulverizată (perdea) sau spumă.
- Mijloace de stingere necorespunzătoare** : A nu se folosi jet de apă.

5.2 Pericole speciale cauzate de substanța sau de amestecul în cauză

- Pericole provenind de la substanța sau amestec** : Lichid și vapori inflamabili. În cazul unui incendiu sau prin încălzire va avea loc o creștere a presiunii, iar recipientul se poate sparge, cu risc ulterior de explozie. Scurgerea în canalizare poate crea pericol de incendiu sau explozie. Acest material este dăunător pentru ființele acvatice cu efecte de lungă durată. Apa de incendiu contaminată cu acest material trebuie să fie colectată pentru a nu permite deversarea ei în cursuri de apă, drenaje sau canalizare.

SECȚIUNEA 5: Măsurile de combatere a incendiilor

Produse periculoase din cauza descompunerii termice : Printre produșii de descompunere se pot număra și următoarele materiale:
dioxid de carbon
monoxid de carbon
oxizi de sulf
oxid/oxizi metalic/metalici

5.3 Recomandări destinate pompierilor

Acțiuni speciale de protecție pentru pompieri : Dacă a izbucnit un incendiu, izolați imediat zona, evacuând toate persoanele din apropiere. Nu trebuie întreprinsă nici o acțiune care implică un pericol personal sau fără o pregătire corespunzătoare. Se vor muta recipientele din zona de incendiu, dacă operațiunea nu implică riscuri. A se pulveriza apă, pentru a se menține temperatura scăzută a recipientelor expuse la foc.

Echipamentul de protecție special pentru pompieri : Pompierii trebuie să poarte echipament de protecție corespunzător și aparat de respirație autonom (SCBA) cu mască completă, funcționând cu presiune pozitivă. Îmbrăcămintea pentru pompieri (inclusiv căști, cizme și mănuși de protecție), conformă cu standardul european EN 469, va furniza un nivel de protecție de bază în caz de accidente chimice.

SECȚIUNEA 6: Măsurile de luat în caz de dispersie accidentală

6.1 Precauții personale, echipament de protecție și proceduri de urgență

Pentru personalul care nu este implicat în situații de urgență : Nu trebuie întreprinsă nici o acțiune care implică un pericol personal sau fără o pregătire corespunzătoare. Evacuați zonele înconjurătoare. Nu permiteți accesul persoanelor neautorizate și a celor fără echipament de protecție. Nu atingeți și nu pășiți prin materialul împrăștiat. A se închide toate sursele de aprindere. Sunt interzise fumatul, folosirea torțelor de semnalizare și a flăcărilor în zona critică. A se evita inhalarea vaporilor sau a aburilor. A se asigura o ventilație adecvată. În cazul în care ventilația nu este corespunzătoare, purtați aparat respirator adecvat. Purtați echipament de protecție personală adecvat.

Pentru personalul care intervine în situații de urgență : Dacă este necesară îmbrăcămintea specială pentru abordarea deversatului, aveți în vedere orice informație de la Secțiunea 8 privind materialele adecvate și inadecvate. Consultați și informațiile de la paragraful „Pentru personalul care nu se ocupă cu intervenții de urgență”.

6.2 Precauții pentru mediul înconjurător : Evitați dispersarea materialului scurs precum și infiltrarea și contactul cu solul, cursurile de apă, colectoarele și canalizările. A se anunța autoritățile competente în cazul în care produsul a poluat mediul înconjurător (canalizarea, cursurile de apă, solul sau aerul). Material poluant pentru apă. Poate fi periculos pentru mediu dacă este degajat în cantități mari.

6.3 Metode și material pentru izolarea incendiilor și pentru curățenie

Împrăștiere ușoară : A se opri scurgerea dacă operațiunea nu prezintă risc. Mutați recipientele din zona cu lichid vărsat. A se utiliza unelte care nu produc scântei și echipamente antiex. Diluați cu apă și spălați dacă este solubil cu apă. Alternativ, sau dacă este insolubil cu apa, absorbiți un material uscat inert și puneți într-un container pentru deșeuri adecvat. A se elimina prin intermediul unui antreprenor cu licență în domeniul eliminării deșeurilor.

Împrăștiere masivă : A se opri scurgerea dacă operațiunea nu prezintă risc. Mutați recipientele din zona cu lichid vărsat. A se utiliza unelte care nu produc scântei și echipamente antiex. Abordați deversarea din amonte pe direcția vântului. Împiedicați pătrunderea în canalizări, cursuri de apă, subsoluri sau spații închise. A se trata pierderile prin scurgere într-o stație de epurare sau a se executa următoarele acțiuni. A se îndigui și colecta produsul vărsat cu ajutorul unor materiale absorbante necombustibile (de exemplu, nisip, pământ, silicat spongios de mică sau diatomit) și a se pune într-un recipient adecvat în vederea eliminării conform reglementărilor locale. A se elimina prin intermediul unui antreprenor cu licență în domeniul eliminării deșeurilor. Materialul absorbant contaminat poate prezenta aceleași pericole ca și produsul vărsat.

SECȚIUNEA 6: Măsurile de luat în caz de dispersie accidentală

- 6.4 Trimitere la alte secțiuni** : Consultați Secțiunea 1 pentru datele de contact în caz de urgență.
 Consultați Secțiunea 8 pentru informații privind echipamentul de protecție personală adecvat.
 Consultați Secțiunea 13 pentru informații suplimentare privind tratarea deșeurilor.

SECȚIUNEA 7: Manipularea și depozitarea

Informațiile din această secțiune conțin sfaturi și îndrumări cu caracter general. Lista Utilizărilor Identificate din Secțiunea 1 trebuie consultată pentru orice informație disponibilă specifică domeniului de utilizare furnizată în Scenariul/Scenariile de Expunere.

7.1 Precauții pentru manipularea în condiții de securitate

- Măsurile de protecție** : Îmbrăcați-vă cu echipamentul personal de protecție corespunzător (a se vedea secțiunea 8). Persoanele cu antecedente de sensibilizare a pielii nu trebuie angajate în nici unul din procesele în care este utilizat acest produs. A se evita contactul cu ochii, pielea sau îmbrăcămintea. A nu se ingera. A se evita inhalarea vaporilor sau a aburilor. Evitați dispersarea în mediu. A se folosi numai în condiții de aerisire adecvată. În cazul în care ventilația nu este corespunzătoare, purtați aparat respirator adecvat. A nu se intra în zonele de depozitare și în spațiile închise decât dacă acestea sunt ventilate în mod adecvat. A se păstra în recipientul original sau într-un alt recipient aprobat, confecționat dintr-un material compatibil, închis ermetic atunci când nu este utilizat. A se păstra și folosi departe de surse de căldură, scânteii, flacăra deschisă sau orice alte surse de aprindere. Folosiți echipament electric anti-ex (pentru ventilație, iluminat și manipularea materialelor). Nu utilizați unelte care produc scânteii. Luați măsuri de precauție împotriva descărcărilor de electricitate statică. Recipientele goale conțin resturi de produs și pot fi periculoase. A nu se reutiliza recipientul. Sablarea uscată, tăierea și / sau sudarea cu flacăra a stratului de vopsea uscată vor genera praf și / sau aburi periculoși. Dacă este posibil, se va proceda la sablare / aplicare umedă. Dacă expunerea nu poate fi evitată prin asigurarea ventilației de evacuare locală, se va purta echipamentul de protecție respiratorie adecvat.
- Sfaturi privind aspecte generale de igienă ocupațională** : Consumarea de alimente, de lichide și fumatul trebuie interzise în zonele de manipulare, depozitare și prelucrare a acestui material. Muncitorii se vor spăla pe mâini și pe față înainte de a mânca, de a consuma lichide și de a fuma. Scoateți îmbrăcămintea și echipamentele de protecție contaminate înainte de a pătrunde în locurile de servit masa. Consultați și Secțiunea 8 pentru informații suplimentare privind măsurile de igienă.

7.2 Condiții de depozitare în condiții de securitate, inclusiv eventuale incompatibilități

A se păstra în conformitate cu reglementările locale. A se păstra într-o zonă izolată și aprobată. A se păstra în recipientul original, protejat de lumina directă a soarelui, într-un loc uscat, răcoros și bine ventilat, departe de materiale incompatibile (vezi Secțiunea 10) și de produse de mâncare și de băut. A se elimina toate sursele de aprindere. Vaporii sunt mai grei decât aerul și se pot dispersa la nivelul podelelor. A se ține separat de materialele oxidante. Păstrați recipientul închis ermetic și sigilat până la utilizare. Recipientele care au fost deschise trebuie închise cu grijă și ținute în poziție verticală pentru a preveni scăpările. A nu se păstra în recipiente neetichetate. A se utiliza un ambalaj (recipient) corespunzător pentru evitarea contaminării mediului.

7.3 Utilizare (utilizări) finală (finale) specifică (specifice)

- Recomandări** : Indisponibil.
Soluții specifice sectorului industrial : Indisponibil.

SECȚIUNEA 8: Controale ale expunerii/protecția personală

Informațiile din această secțiune conțin sfaturi și îndrumări cu caracter general. Informația este furnizată pe baza anticipării domeniilor de utilizare tipice ale produsului. Pot fi necesare măsuri suplimentare pentru manipularea vrac sau alte utilizări care pot crește semnificativ expunerea muncitorilor sau eliberarea în mediul înconjurător.

8.1 Parametri de control

Limite de expunere ocupațională

SECȚIUNEA 8: Controale ale expunerii/protecția personală

Denumire produs / ingrediente	Valori limită de expunere
xilen	HG 1218/2006 cu modificările și completările ulterioare (România, 1/2012). Este absorbit prin piele. Termen scurt: 442 mg/m ³ 15 minute. Termen scurt: 100 ppm 15 minute. VLA: 221 mg/m ³ 8 ore. VLA: 50 ppm 8 ore.
1-metoxi-propan-2-ol	HG 1218/2006 cu modificările și completările ulterioare (România, 1/2012). Este absorbit prin piele. Termen scurt: 568 mg/m ³ 15 minute. Termen scurt: 150 ppm 15 minute. VLA: 375 mg/m ³ 8 ore. VLA: 100 ppm 8 ore.
etilbenzen	HG 1218/2006 cu modificările și completările ulterioare (România, 1/2012). Este absorbit prin piele. Termen scurt: 884 mg/m ³ 15 minute. Termen scurt: 200 ppm 15 minute. VLA: 442 mg/m ³ 8 ore. VLA: 100 ppm 8 ore.

Proceduri de monitorizare recomandate : Dacă acest produs conține ingrediente cu limite de expunere, poate apărea necesitatea monitorizării personale, a atmosferei la locul de muncă sau biologice în vederea determinării eficacității aerisirii sau a altor măsuri de control și / sau necesității utilizării echipamentelor de protecție respiratorie. Trebuie să fie consultate standardele de monitorizare, cum sunt următoarele: Standardul European EN 689 (Atmosfera la locul de muncă – Îndrumări privind evaluarea expunerii la agenți chimici prin inhalare, pentru comparația cu valorile-limită și strategia de măsurare) Standardul European EN 14042 (Atmosfera la locul de muncă – Îndrumări pentru aplicarea și utilizarea procedurilor de evaluare a expunerii la agenți chimici și biologici) Standardul European EN 482 (Atmosfera la locul de muncă – Cerințe generale pentru efectuarea procedurilor de măsurare a agenților chimici) De asemenea, trebuie să fie consultate ghidurile naționale privind metodele de determinare a substanțelor periculoase.

DNEL-uri/DMEL-uri

Nu sunt disponibile valori ale DNEL-uri/DMEL-uri.

PNEC-uri

Nu sunt disponibile valori ale PNEC-uri.

8.2 Controale ale expunerii

Controale tehnice corespunzătoare

: A se folosi numai în condiții de aerisire adecvată. Utilizați metode de izolare a procesului, ventilație locală de evacuare sau alte măsuri tehnice de control pentru a menține expunerea muncitorilor la substanțe contaminante aeropurtate sub limitele recomandate sau obligatorii. Mijloacele tehnice de control trebuie, de asemenea, să mențină concentrațiile de gaze, vapori sau praf sub orice limite inferioare de explozie. A se utiliza echipamente de ventilație antiex.

Măsuri de protecție individuală

Măsuri igienice

: Spălați-vă bine pe mâini, pe brațe și pe față după manipularea produselor chimice, înainte de a mânca, de a fuma și de a folosi toaleta, precum și la terminarea programului de lucru. A se folosi tehnicile adecvate pentru a îndepărta îmbrăcămintea potențial contaminată. Nu scoateți îmbrăcămintea de lucru contaminată în afara locului de muncă. Spălați îmbrăcămintea contaminată înainte de reutilizare. Aveți grijă ca instalațiile pentru spălarea ochilor și dușurile de siguranță să fie aproape de locul de muncă.

SECȚIUNEA 8: Controale ale expunerii/protecția personală

- Protecția ochilor/feței** : În cazul în care evaluarea riscului indică necesitatea evitării expunerii la stropi de lichide, vapori, gaze sau praf, se va purta dispozitiv de protecție a ochilor, ce corespunde unui standard aprobat. Dacă este posibil contactul, trebuie purtat următorul echipament de protecție, cu excepția cazului în care evaluarea indică un grad mai înalt de protecție: ochelari de protecție speciali pentru stropii de substanțe chimice.
- Protecția pielii**
- Protecția mâinilor** : Folosiți mănuși rezistente la substanțe chimice clasificate conform standardului EN 374: Mănuși care protejează împotriva substanțelor chimice și microorganismelor. Recomandat: Viton® sau Mănuși din nitril. În situațiile în care se poate produce un contact prelungit sau repetat în mod frecvent, se recomandă o mănușă din clasa de protecție 6 (cu timp de penetrare mai mare de 480 de minute conform EN 374). În situațiile în care se preconizează doar un contact de scurtă durată, se recomandă o mănușă din clasa de protecție 2 (cu timp de penetrare mai mare de 30 de minute conform EN 374). Utilizatorul trebuie să se asigure că alegerea finală a tipului de mănuși utilizate pentru manipularea acestui produs este cea mai bună și că ia în considerare condițiile particulare de utilizare, incluse în evaluarea pericolelor pentru utilizator. **OBSERVAȚIE:** În alegerea unei mănuși specifice pentru o aplicație și o durată de utilizare specifice la locul de muncă trebuie să se ia în considerare, de asemenea, toți factorii relevanți de la locul de muncă, de exemplu, dar fără a se limita la, următorii: alte substanțe chimice care ar putea fi manipulate, cerințele de natură fizică (protecția împotriva tăieturilor/înțepăturilor, dexteritatea, protecția termică), reacțiile potențiale ale organismului uman la materialele mănușilor, precum și instrucțiunile/specificațiile oferite de furnizorul mănușilor. Cremele de barieră pot fi folosite pentru a proteja zonele expuse ale pielii, dar nu trebuie aplicate odată ce a avut loc expunerea.
- Protecția corpului** : Echipamentele de protecție personală pentru protejarea corpului trebuie selectate pe baza activității efectuate și a riscurilor implicate și trebuie aprobate de către un specialist, înainte de manipularea acestui produs. Dacă există risc de aprindere din cauza electricității statice, purtați îmbrăcăminte cu protecție antistatică. Pentru a asigura cea mai bună protecție împotriva descărcărilor electrostatice, îmbrăcăminte trebuie să includă salopete, cizme și mănuși antistatice. Consultați Standardul European EN 1149 pentru informații suplimentare privind cerințele de material și de design, precum și metodele de testare.
- Protecția altor suprafețe de piele** : Încălțăminte adecvată și orice măsuri suplimentare de protecție a pielii trebuie selectate pe baza sarcinilor care trebuie îndeplinite și a riscurilor implicate și trebuie aprobate de un specialist înainte de manipularea acestui produs.
- Protecția respiratorie** : Dacă o evaluare a riscului indică necesitatea acestui lucru, purtați un aparat respirator pentru purificarea aerului sau alimentat cu aer, de mărime adecvată, corespunzător unui standard aprobat. Alegerea aparatului respirator trebuie să se bazeze pe nivelurile de expunere cunoscute sau anticipate, pe gradul de pericolozitate al produsului și pe limitele de funcționare în siguranță ale aparatului ales.
- Controlul expunerii mediului** : Se vor verifica emisiile generate de echipamentele de ventilație sau de lucru, pentru a se asigura că respectă prevederile legislației de protecție a mediului înconjurător. În unele cazuri, se vor impune modificări ale turnurilor de spălare și ale filtrelor sau modificări tehnologice ale echipamentelor de producție, pentru a reduce emisiile la niveluri acceptabile.

SECȚIUNEA 9: Proprietățile fizice și chimice

9.1 Informații privind proprietățile fizice și chimice de bază

Aspect

- Stare fizică** : Lichid.
- Culoare** : Negru.
- Miros** : Solvent.
- Pragul de acceptare a mirosului** : Indisponibil.
- pH** : Nu se aplică.
- Punctul de topire/punctul de înghețare** : Indisponibil.

Data emiterii/Data revizuirii : 01/05/2018

Versiune : 4

8/16

AkzoNobel

SECȚIUNEA 9: Proprietățile fizice și chimice

Punctul inițial de fierbere și intervalul de fierbere	: Indisponibil.
Punctul de aprindere	: Recipient închis: 36°C
Viteza de evaporare	: Indisponibil.
Inflamabilitatea (solid, gaz)	: Indisponibil.
Limitele superioare/inferioare de inflamabilitate sau de explozie	: Gama cea mai extinsă cunoscută: Limită inferioară: 0.8% Limita superioară: 6.7% (xilen)
Presiunea de vapori	: Indisponibil.
Densitatea vaporilor	: Indisponibil.
Densitatea relativă	: 1.68
Solubilitatea (solubilitățile)	: Insolubil în următoarele materiale: apă rece.
Coeficientul de partiție: n-octanol/apă	: Indisponibil.
Temperatura de autoaprindere	: Indisponibil.
Temperatura de descompunere	: Indisponibil.
Vâscozitatea	: Cinematică (temperatura camerei): 1641 mm ² /s
Proprietăți explozive	: Indisponibil.
Proprietăți oxidante	: Indisponibil.

9.2 Alte informații

Nu există informații suplimentare.

SECȚIUNEA 10: Stabilitate și reactivitate

10.1 Reactivitate	: Nu sunt disponibile date din teste referitoare la reactivitate, pentru acest produs sau pentru ingredientele sale.
10.2 Stabilitate chimică	: Produsul este stabil.
10.3 Posibilitatea de reacții periculoase	: În condiții normale de depozitare și utilizare nu vor apărea reacții periculoase.
10.4 Condiții de evitat	: Evitați toate sursele posibile de aprindere (scântei sau flăcări). Nu presurizați, tăiați, sudați, alămiți, lipiți, găuriți, rectificați sau expuneți recipientele la căldură sau surse de aprindere.
10.5 Materiale incompatibile	: Reactiv sau incompatibil cu următoarele materiale: materiale oxidante
10.6 Produși de descompunere periculoși	: În condiții normale de depozitare și utilizare, nu se vor forma produși de descompunere periculoși.

SECȚIUNEA 11: Informații toxicologice

11.1 Informații privind efectele toxicologice

Toxicitate acută

SECȚIUNEA 11: Informații toxicologice

Denumire produs / ingrediente	Rezultat	Specii	Doză	Durata expunerii
xilen	LD50 Orală	Șobolan	4300 mg/kg	-
1-metoxi-2-propanol	LD50 Dermic	lepure	13 g/kg	-
	LD50 Orală	Șobolan	6600 mg/kg	-
ethylbenzene	LC50 Inhalare Gaz.	lepure	4000 ppm	4 ore
	LD50 Dermic	lepure	17800 mg/kg	-
	LD50 Orală	Șobolan	3500 mg/kg	-

Concluzii / rezumat : Indisponibil.

Estimări de toxicitate acută

Traseu	Valoare ATE (evaluări toxicitate acută)
Dermic	13039.9 mg/kg
Inhalare (vapori)	107.3 mg/l

Iritație/coroziune

Denumire produs / ingrediente	Rezultat	Specii	Scor	Durata expunerii	Observație
produs de reacție:bisfenol-A-(epiclorhidrin)	Ochii - Iritant ușor	lepure	-	100 milligrams	-
	Ochii - Iritant moderat	lepure	-	24 ore 20 milligrams	-
	Ochii - Iritant puternic	lepure	-	24 ore 5 milligrams	-
	Piele - Iritant moderat	lepure	-	24 ore 500 microliters	-
	Piele - Iritant puternic	lepure	-	24 ore 2 milligrams	-
1-metoxi-2-propanol	Ochii - Iritant ușor	lepure	-	24 ore 500 milligrams	-
	Piele - Iritant ușor	lepure	-	500 milligrams	-
ethylbenzene	Ochii - Iritant puternic	lepure	-	500 milligrams	-
	Piele - Iritant ușor	lepure	-	24 ore 15 milligrams	-

Concluzii / rezumat : Indisponibil.

Sensibilizare

Concluzii / rezumat : Indisponibil.

Mutagenicitate

Concluzii / rezumat : Indisponibil.

Cancerogenitatea

Concluzii / rezumat : Indisponibil.

Toxicitatea pentru reproducere

Concluzii / rezumat : Indisponibil.

Efecte care determină o dezvoltare anormală

Concluzii / rezumat : Indisponibil.

STOT (toxicitate asupra organelor țintă specifice) – expunere unică

Denumire produs / ingrediente	Categorie	Calea de expunere	Organe-țintă
xilen	Categoria 3	Nu se aplică.	Iritarea căilor respiratorii
1-metoxi-2-propanol	Categoria 3	Nu se aplică.	Efecte narcotice
ethylbenzene	Categoria 3	Nu se aplică.	Iritarea căilor respiratorii

STOT (toxicitate asupra organelor țintă specifice) – expunere repetat

SECȚIUNEA 11: Informații toxicologice

Denumire produs / ingrediente	Categorie	Calea de expunere	Organe-țintă
ethylbenzene	Categoria 2	Nedeterminat	organe auditive

Pericol prin aspirare

Denumire produs / ingrediente	Rezultat
xilen	PERICOL PRIN ASPIRARE - Categoria 1
ethylbenzene	PERICOL PRIN ASPIRARE - Categoria 1

Informații privind căile probabile de expunere : Indisponibil.

Posibile efecte grave asupra sănătății

Contact cu ochii : Provoacă o iritare gravă a ochilor.
Inhalare : Fără efecte semnificative cunoscute sau pericole critice.
Contact cu pielea : Provoacă iritarea pielii. Poate provoca o reacție alergică a pielii.
Ingerare : Iritant pentru gură, gât și stomac.

Simptome legate de caracteristicile fizico-chimice și toxicologice

Contact cu ochii : Simptomele adverse pot include următoarele:
dureri sau iritații
lăcrimare
roșeață

Inhalare : Simptomele adverse pot include următoarele:
dureri de cap
somnolență / oboseală
amețeală / vertij
slăbirea mușchilor
pierderea cunoștinței

Contact cu pielea : Simptomele adverse pot include următoarele:
iritații
roșeață

Ingerare : Nu există date specifice.

Efectele întârziate și cele imediate cunoscute, precum și efectele cronice induse de o expunere pe termen lung și de o expunere pe termen scurt

Expunere pe termen scurt

Efecte potențiale imediate : Indisponibil.

Efecte potențiale întârziate : Indisponibil.

Expunere pe termen lung

Efecte potențiale imediate : Indisponibil.

Efecte potențiale întârziate : Indisponibil.

Posibile efecte cronice asupra sănătății

Indisponibil.

Concluzii / rezumat : Indisponibil.

Generale : După instalarea sensibilizării, pot apărea reacții alergice severe în cazul expunerii ulterioare la niveluri extrem de reduse.

Cancerogenitatea : Fără efecte semnificative cunoscute sau pericole critice.

Mutagenicitate : Fără efecte semnificative cunoscute sau pericole critice.

SECȚIUNEA 11: Informații toxicologice

- Efecte care determină o dezvoltare anormală** : Fără efecte semnificative cunoscute sau pericole critice.
- Efecte asupra dezvoltării** : Fără efecte semnificative cunoscute sau pericole critice.
- Efecte asupra fertilității** : Fără efecte semnificative cunoscute sau pericole critice.

Alte informații : Indisponibil.

SECȚIUNEA 12: Informații ecologice

12.1 Toxicitatea

Denumire produs / ingrediente	Rezultat	Specii	Durata expunerii
xilen	Acut LC50 8500 µg/l Apă de mare	Crustacee - Palaemonetes pugio	48 ore
ethylbenzene	Acut LC50 13400 µg/l Apă dulce	Pește - Pimephales promelas	96 ore
	Acut EC50 3.6 mg/l Apă dulce	Alge - Pseudokirchneriella subcapitata	96 ore
	Acut LC50 18.4 la 25.4 mg/l Apă dulce	Dafnie - Daphnia magna - Nou-născut	48 ore
	Acut LC50 5.1 la 5.7 mg/l Apă de mare	Pește - Menidia menidia	96 ore

Concluzii / rezumat : Indisponibil.

12.2 Persistența și degradabilitatea

Concluzii / rezumat : Indisponibil.

Denumire produs / ingrediente	Medie de viață acvatică	Fotoliză	Biodegradabilitate
produs de reacție:bisfenol-A-(epiclorhidrin)	-	-	Nu imediat
ethylbenzene	-	-	Rapid

12.3 Potențialul de bioacumulare

Denumire produs / ingrediente	LogP _{ow}	BCF	Potențial
produs de reacție:bisfenol-A-(epiclorhidrin)	2.64 la 3.78	-	joasă
xilen	3.12	8.1 la 25.9	joasă
1-metoxi-2-propanol	<1	-	joasă
ethylbenzene	3.6	15	joasă

12.4 Mobilitatea în sol

Coeficientul raportului sol / apă ((K_{oc})) : Indisponibil.

Mobilitatea : Indisponibil.

12.5 Rezultatele evaluărilor PBT și vPvB

PBT : Nu se aplică.

vPvB : Nu se aplică.

12.6 Alte efecte adverse : Fără efecte semnificative cunoscute sau pericole critice.

SECȚIUNEA 13: Considerații privind eliminarea

Informațiile din această secțiune conțin sfaturi și îndrumări cu caracter general. Lista Utilizărilor Identificate din Secțiunea 1 trebuie consultată pentru orice informație disponibilă specifică domeniului de utilizare furnizată în Scenariul/Scenariile de Expunere.

13.1 Metode de tratare a deșeurilor

Produs

Metode de eliminare : Pe cât posibil producerea de deșeurii trebuie evitată sau redusă la minimum. Aruncarea acestui produs, a soluțiilor și produselor sale secundare trebuie să se efectueze în conformitate cu prevederile legislației pentru protecția mediului și cea privind eliminarea deșeurilor, precum și cu toate reglementările autorităților regionale locale, Legea 211/2011 privind regimul deșeurilor, HG 856/2002 privind evidența gestiunii deșeurilor și pentru aprobarea listei cuprinzând deșeurile, inclusiv deșeurile periculoase. HG 249/2015 privind ambalajele și deșeurile de ambalaje. A se elimina surplusul și produsele nereciclabile prin intermediul unui antreprenor cu licență în domeniul eliminării deșeurilor. Deșeurile nu trebuie eliminate netratate la canalizare decât dacă sunt în deplină conformitate cu cerințele tuturor autorităților competente.

Deșeurii periculoase : Clasificarea produsului poate corespunde criteriilor pentru un deșeu periculos.

Catalogul european al deșeurilor (EWC)

Code number	Indicarea deșeurii
EWC 08 01 11*	deșeurii de vopsele și lacuri cu conținut de solvenți organici sau alte substanțe periculoase

Ambalare

Metode de eliminare : Recipientele contaminate cu produs, în conformitate cu dispozițiile legale locale sau naționale. A se elimina produsul și ambalajul (recipientul) ca deșeu periculos. A se elimina prin intermediul unui antreprenor cu licență în domeniul eliminării deșeurilor.

Precauții speciale : A se elimina reziduurile produsului și ambalajul (recipientul) după ce s-au luat toate măsurile de precauție. Container goale care nu au fost curățate sau clătite trebuie manipulate cu precauție. În recipientele goale sau în garniturile acestora se pot găsi urme ale produselor. Vaporii proveniți de la reziduurile de produs pot crea o atmosferă deosebit de inflamabilă sau explozivă în interiorul containerului. Nu tăiați, nu sudați și nu polizați containerele utilizate decât dacă au fost bine curățate la interior. Evitați dispersarea materialului scurs precum și infiltrarea și contactul cu solul, cursurile de apă, colectoarele și canalizările.

SECȚIUNEA 14: Informații referitoare la transport

	ADR/RID	IMDG	IATA
14.1 Numărul ONU	UN1263	UN1263	UN1263
14.2 Denumirea corectă ONU pentru expediție	VOPSELE	PAINT	PAINT
14.3 Clasa (clasele) de pericol pentru transport	3 	3 	3
14.4 Grupul de ambalare	III	III	III
14.5 Pericole pentru mediul înconjurător	Nu.	No.	No.
Informații suplimentare	Prevederi speciale 640 (E) Cod tunel (D/E)	-	-

SECȚIUNEA 14: Informații referitoare la transport

Grup cod de segregare : Nu se aplică.
IMDG

14.6 Precauții speciale pentru utilizatori : **Transport în cadrul incintei utilizatorului:** va fi transportat întotdeauna în recipiente închise, sigure, în poziție verticală. Asigurați ca persoanele care transportă produsul să știe ce acțiuni trebuie întreprinse în caz de accident sau scurgeri.

14.7 Transport în vrac, în conformitate cu anexa II la Convenția MARPOL și cu Codul IBC : Indisponibil.

SECȚIUNEA 15: Informații de reglementare

15.1 Regulamente/legislație în domeniul securității, al sănătății și al mediului specifice (specifică) pentru substanța sau amestecul în cauză

Regulamentul UE (CE) Nr. 1907/2006 (REACH)

Anexa XIV - Lista substanțelor care fac obiectul autorizării

Anexa XIV

Substanțe de foarte mare îngrijorare

Nici un ingredient nu a fost inventariat.

Anexa XVII – Restricții la fabricarea, introducerea pe piață și utilizarea anumitor substanțe, amestecuri și articole periculoase : Nu se aplică.

Alte reglementări UE

Inventarul european : Nedeterminat.

Cerințe speciale privind ambalarea

Containerele trebuie să fie prevăzute cu mecanisme de închidere care să nu poată fi deschise de copii : Nu se aplică.

Semnalare tactilă a pericolului : Nu se aplică.

Substanțele care distrug ozonul (1005/2009/UE)

Nemenționat.

Consimțământ prealabil în cunoștință de cauză (PIC) (649/2012/UE)

Nemenționat.

Reglementări naționale

Referințe : Conform Regulamentului (CE) Nr. 1907/2006 (REACH), Anexa II și Regulamentului (CE) Nr. 1272/2008 (CLP) Regulamentul (CE) nr. 1272/2008 (CLP) Regulamentul (CE) nr. 790/2009 (1°ATP CLP) Regulamentul (UE) nr. 830/2015 al Comisiei din 28 mai 2015 de modificare a Regulamentului (CE) nr.1907/2006 al Parlamentului European și al Consiliului privind înregistrarea, evaluarea, autorizarea și restricționarea substanțelor chimice (REACH) Regulamentul (UE) nr. 528/2012 privind punerea la dispoziție pe piață și utilizarea produselor biocide.
 HG 1218/2006 privind stabilirea cerințelor minime de securitate și sănătate în munca pentru asigurarea protecției lucrătorilor împotriva riscurilor legate de prezenta agenților chimici.

SECȚIUNEA 15: Informații de reglementare

15.2 Evaluarea securității chimice : Nu a fost efectuată nici o Evaluare a Siguranței Chimice.

SECȚIUNEA 16: Alte informații

✓ Indică informațiile care s-au modificat de la ultima versiune pusă în circulație.

Abrevieri și acronime : TAE = Toxicitate Acută Estimată
 CLP = Regulamentul privind Clasificarea, Etichetarea și Ambalarea [Regulamentul (CE) Nr. 1272/2008
 DMEL = Nivel Efect Minim Derivat
 DNEL = Nivel Fără Efect Derivat
 specificare EUH = specificare privind pericolul specifică CLP
 PBT = Persistent, Biocumulativ și Toxic
 PNEC = Concentrație Prevăzută Fără Efect
 RRN = Număr Înregistrare REACH
 vPvB = Foarte Persistent și Foarte Biocumulativ

Procedură utilizată pentru primirea clasificării conform Regulamentului (CE) nr. 1272/2008 [CLP/GHS]

Clasificare	Justificare
Flam. Liq. 3, H226 Skin Irrit. 2, H315 Eye Irrit. 2, H319 Skin Sens. 1, H317 Aquatic Chronic 3, H412	Pe baza datelor din teste Metoda de calcul Metoda de calcul Metoda de calcul Metoda de calcul

Textul complet al frazelor H abreviate :	H225 H226 H304 H312 H315 H317 H319 H332 H335 H336 H373 (organe auditive) H411 H412	Lichid și vapori foarte inflamabili. Lichid și vapori inflamabili. Poate fi mortal în caz de înghițire și de pătrundere în căile respiratorii. Nociv în contact cu pielea. Provoacă iritarea pielii. Poate provoca o reacție alergică a pielii. Provoacă o iritare gravă a ochilor. Nociv în caz de inhalare. Poate provoca iritarea căilor respiratorii. Poate provoca somnolență sau amețeală. Poate provoca leziuni ale organelor în caz de expunere prelungită sau repetată. (organe auditive) Toxic pentru mediul acvatic cu efecte pe termen lung. Nociv pentru mediul acvatic cu efecte pe termen lung.
---	--	--

Textul complet al clasificărilor [CLP/GHS] :	Acute Tox. 4, H312 Acute Tox. 4, H332 Aquatic Chronic 2, H411 Aquatic Chronic 3, H412 Asp. Tox. 1, H304 Eye Irrit. 2, H319 Flam. Liq. 2, H225 Flam. Liq. 3, H226 Skin Irrit. 2, H315 Skin Sens. 1, H317 STOT RE 2, H373 (organe auditive) STOT SE 3, H335 STOT SE 3, H336	TOXICITATE ACUTĂ (dermic) - Categoria 4 TOXICITATE ACUTĂ (inhalare) - Categoria 4 PERICOL PE TERMEN LUNG PENTRU MEDIUL ACVATIC - Categoria 2 PERICOL PE TERMEN LUNG PENTRU MEDIUL ACVATIC - Categoria 3 PERICOL PRIN ASPIRARE - Categoria 1 LEZAREA GRAVĂ A OCHILOR/IRITAREA OCHILOR - Categoria 2 LICHIDE INFLAMABILE - Categoria 2 LICHIDE INFLAMABILE - Categoria 3 CORODAREA/IRITAREA PIELII - Categoria 2 SENSIBILIZAREA PIELII - Categoria 1 TOXICITATE ASUPRA UNUI ORGAN ȚINTĂ SPECIFIC - EXPUNERE REPETATĂ (organe auditive) - Categoria 2 TOXICITATE ASUPRA UNUI ORGAN ȚINTĂ SPECIFIC - O SINGURĂ EXPUNERE (Iritarea căilor respiratorii) - Categoria 3 TOXICITATE ASUPRA UNUI ORGAN ȚINTĂ SPECIFIC - O SINGURĂ EXPUNERE (Efecte narcotice) - Categoria 3
---	---	--

SECȚIUNEA 16: Alte informații

Data tipăririi : 01/05/2018
Data emiterii/ Data revizuirii : 01/05/2018
Data punerii anterioare în circulație : 30/05/2017
Versiune : 4

Aviz pentru cititor

NOTĂ IMPORTANTĂ: informațiile cuprinse în această fișă tehnică (care poate fi modificată periodic) nu sunt concepute ca fiind exhaustive, sunt prezentate cu bună credință și se crede că au fost corecte la data când au fost pregătite. Este responsabilitatea utilizatorului să verifice caracterul actual, la zi, al acestei fișe tehnice înainte de a utiliza produsul la care se referă aceasta.

Persoanele care utilizează aceste informații trebuie să efectueze propriile lor determinări în ceea ce privește caracterul adecvat al produsului relevant pentru scopurile în care doresc să îl utilizeze. În cazul în care scopurile respective diferă de cele recomandate în mod specific în această fișă tehnică de siguranță, utilizatorul utilizează produsul pe propriul său risc.

DECLARAȚIA PRODUCĂTORULUI PRIVIND NEASUMAREA RESPONSABILITĂȚII: condițiile, metodele și factorii care afectează manipularea, depozitarea, aplicarea, utilizarea și eliminarea produsului nu se află sub controlul producătorului și nu sunt aduse la cunoștința acestuia. Prin urmare, producătorul nu își asumă responsabilitatea pentru niciun eveniment advers care se poate produce la manipularea, depozitarea, aplicarea, utilizarea, utilizarea incorectă sau eliminarea produsului și, în măsura permisă de legea aplicabilă, își declină în mod explicit responsabilitatea pentru oricare din și toate pierderile, daunele și/sau cheltuielile care rezultă din sau au legătură în orice fel cu manipularea, depozitarea, aplicarea, utilizarea sau eliminarea produsului. Manipularea, depozitarea, utilizarea și eliminarea în condiții de siguranță cad în responsabilitatea utilizatorilor. Utilizatorii trebuie să respecte toate legile aplicabile referitoare la sănătate și siguranță.

Cu excepția cazurilor în care am convenit contrariul, toate produsele pe care le furnizăm fac obiectul termenilor noștri standard și condițiilor noastre de afaceri standard, care includ limitarea responsabilității. Asigurați-vă ca ați consultat acești termeni și aceste condiții și/sau contractele relevante pe care le-ați încheiat cu AkzoNobel (sau cu entitatea afiliată acesteia, după cum este cazul).

© AkzoNobel